

stupce, — jenž podle okolností může o podané žádosti odsouzeného zaříditi potřebná šetření, — a je proti dotyčnému rozhodnutí vyhrazena odsouzenému (státnímu zástupci) stížnost, cítí-li se rozhodnutím soudu býti stíženými. Vysloviti zahlázení trestu náleží proto do výkonu výsostných práv státu a může výrok o zahlázení trestu jeviti právní účinky jen tehdy, když byl vysloven usnesením příslušného sborového soudu. Až na výjimku, v Šu 6 pro presidenta republiky stanovenou, je každá jiná osoba z výkonu práva, vyřknouti nebo přivoditi odčinění, ať jakým-koli způsobem, podle zákona vyloučena. Není proto pochybnosti, že obžalovaný zasáhl svým jednáním protiprávně do výkonu práva, náležitějšího podle zákona soudu za spolupůsobení státního zástupce, přivodiv bez jakéhokoli oprávnění, že odčinění oněch odsouzení bylo v trestním rejstříku městského úřadu v J. vyznačeno. Tím poškodil stát ve výkonu jeho výsostných práv, rozhodovati a vysloviti odčinění odsouzení prostřednictvím soudů za součinnosti státních zástupců a za předpokladů v zákoně určených. Na věci nemůže ničeho měniti, že pro odčinění obou odsouzení byly náhodou dány zákonné podmínky a, že při zavedeném řádném řízení o žádosti, podané odsouzeným, byl by přivoděn též výsledek, jaký přivodil obžalovaný svým závadným jednáním; neboť i za tohoto předpokladu byl obžalovaným stát poškozen ve zmíněných právech a v souvislosti s tím i v právu na řádné vedení trestních rejstříků a jejich výkazů. Vzhledem k těmto úvahám jest neudržitelným i názor rozsudku, že obžalovaný nemohl jednati v poškozovacím úmyslu podle Šu 197 tr. zák. Neboť, jakmile je jisto, že poškození státu ve výkonu jeho výsostných práv nastalo, je zásadně dána též možnost poškozovacího úmyslu se strany obžalovaného. Zrušovací soud však nemůže ihned ve věci samé rozhodnouti, neboť v subjektivním směru schází veškerá zjištění. Obrat, obsažený v rozhodovacích důvodech o »úmyslu poškoditi stát,« není ve skutečnosti zjištěním subjektivní náležitosti, nýbrž obratem tím je vyjádřen nevhodným způsobem názor soudu, že po stránce o b j e k t i v n í škoda byla, po případě nebyla možnou. Bude proto třeba, by se nalézací soud, vycházející s právního hlediska, shora zaujatého, zabýval i stránkou subjektivní a zjistil, zda obžalovaný také skutečně jednal v poškozovacím úmyslu, při čemž nebude nezávažnou okolností, že obžalovaný byl po dlouhou řadu let úředníkem u státního zastupitelství a, že si tedy mohl býti toho vědom, že zasahuje protiprávně do práv státu v naznačeném směru a je tak poškozující.

Čís. 2153.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

S hlediska Šu 7 zákona se vyžaduje, by v době a místě činu byly mimořádné poměry, vyvolané válkou (světovou); nespadá sem využití větší poptávky po předmětu potřeby vzhledem k vojenským cvičením (manevrům) v místě činu a okolí.

(Rozh. ze dne 21. října 1925, Zm I 659/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Plzni ze dne 28. července 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování podle §u 7 čís. 1, 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká jako zmatek podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., že soud považoval za dokázáno, že obžalovaný zvýšil v srpnu 1924 cenu vepřového masa na 18 Kč následkem toho, že ten měsíc byly v okolí N-a manevry a zvýšila se spotřeba masa. Zmateční stížnost poukazuje k tomu, že ani nalézací soud nehledal v jednání obžalovaného využívání mimořádných poměrů vyvolaných válkou, nýbrž že shledal důvod pro zdražení masa ve vojenském cvičení. Skutkové zjištění soudu, že obžalovaný zvýšil cenu masa, využívaje mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, nelze tímto způsobem napadati. Z formálního stanoviska stěžovatel tomuto zjištění ničeho nevytýká. Zmateční stížnost není v tomto směru odůvodněna. Než na tyto okolnosti jest nutno vzíti zřetel z moci úřední podle §u 290 tr. ř. A tu sluší poukázati k tomu, že rozsudek uvádí, že obžalovaný i jiní řezníci zvýšili cenu vepřového masa následkem vojenských cvičení v N. a v okolí a následkem zvýšené spotřeby masa. V čem spatřuje tyto mimořádné poměry, se nezmiňuje. Počitatelným skutkovým znakem předražování podle §u 7 zák. o válečné lichvě jest využívání mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, t. j. světovou válkou. Obžalovaný se dopustil domnělého předražování v srpnu 1924, tedy skoro 6 roků po skončení války. K odsuzujícímu výroku o vině pro tento čin by bylo nezbytně nutno zjistiti, že v tu dobu byly v N. mimořádné poměry, vyvolané onou válkou, v čem spočívaly, a že obžalovaný jich úmyslně využíval za tím účelem, by žádal zřejmě přemrštěnou cenu, nebo si ji dal poskytnouti. Mimořádné poměry vyvolané válkou mohou býti: zmenšená výroba, zvýšená spotřeba, omezená nabídka a podobné okolnosti. Rozsudek se nezmiňuje o tom, zda takové okolnosti byly v N. v rozhodnou dobu. Mínění, že obžalovaný i jiní řezníci zvýšili ceny masa následkem vojenských cvičení a zvýšené spotřeby masa, a mínění, že obžalovaný zvýšil ceny masa, využívaje mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, nelze spolu srovnati. A rozsudek se také o to nepokasil. Nehledíc tedy k formálním vadám rozsudku, jsou zjištění prvního soudu v tomto směru tak neúplná, že na jich základě nelze přezkoumati, zda tvoří skutek obžalovaného trestný čin, jímž byl uznán vinným. Z uvedených důvodů bylo vyhověno zmateční stížnosti za souhlasu generálního prokurátora již v neveřejném zasedání podle §u 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 a rozsudek zrušen. Jelikož se nelze obejít bez nového hlavního přelíčení, a zrušovací soud nemůže rozhodnouti ve věci samé, byla věc vrácena do první stolice k novému projednání a rozhodnutí.